

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 15Csp/135/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5719205049
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miriam Štillová
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2020:5719205049.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin pred sudkyňou JUDr. Miriam Štillovou v spore žalobcu: K. Z., H.. XX.X.XXXX, R. C. D. XXXX/XX, XXX XX Z., zastúpená: JUDr. Andrejom Cifrom, advokátom, so sídlom J. Kráľa 5/A, 984 01 Lučenec, proti žalovanému: BENCONT INVESTMENTS, s. r. o., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 36 432 105, v konaní o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy takto

rozhodol:

I. Súd určuje, že Dohoda o zrážkach zo mzdy uvedená v časti (3), bod (5) Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX uzatvorenej medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného Poštovou bankou a.s. dňa 26.11.2009 je neplatná.

II. Žalobca má právo na náhradu trov konania voči žalovanému v celom rozsahu. O výške náhrady trov konania bude súd rozhodovať samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa žalobou doručenou súdu dňa 11.12.2019 domáhala vydania rozsudku ktorým by súd určil, že Dohoda o zrážkach zo mzdy uvedená v časti (3) bod (5) Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX uzatvorenej medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného - Poštovou bankou a.s. dňa 26.11.2009 (ďalej len „dohoda o zrážkach zo mzdy“) je neplatná, ako aj náhrady trov konania. Žalobu odôvodnila tým, že dňa 26.11.2009 malo dôjsť medzi ňou a pôvodným veriteľom Poštová banka a.s. k uzatvoreniu zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX. Na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 4.12.2015 malo dôjsť k postúpeniu pohľadávky z pôvodného veriteľa - Poštová banka a.s. na žalovanú spoločnosť BENCONT INVESTMENTS, s. r. o.. Zároveň poukázala, že na základe uznesenia Okresného súdu Martin č. k. 5Csp/119/2019-33 zo dňa 7.11.2019 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Martin č. k. 5Csp/119/2019-36 zo dňa 8.11.2019 bola žalobkyňi uložená povinnosť podať proti žalovanému žalobu vo veci samej v lehote 30 dní od doručenia uznesenia a to žalobu o určenie neplatnosti právneho úkonu, ktorým úkonom je v zmysle bodu 17 odôvodnenia uznesenia dohoda o zrážkach zo mzdy. Zároveň v predmetnom uznesení súd rozhodol o nariadení neodkladného opatrenia s povinnosťou pre žalovaného zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy, uvedenej v časti (3) bod (5) Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX uzatvorenej medzi žalobkyňou a právnym predchodcom žalovaného dňa 26.11.2009 a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej a zároveň uložil žalovanému povinnosť v deň vykonateľnosti tohto uznesenia oznámiť zamestnávateľovi žalobkyne, aby zastavil výkon zrážok zo mzdy žalobkyňi na základe predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy. Zamestnávateľom bola spoločnosť MOB Interier s. r. o..

Ďalej ako dôvody neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy žalobkyňa uvádzala neplatnosť samotnej zmluvy o úvere, spôsobujúcu neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy, nedostatky právneho úkonu dohody o zrážkach zo mzdy - nedostatok vôle, neurčitost', spôsobujúci neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy, neprijateľnosť zmluvnej podmienky dohody o zrážkach zo mzdy spôsobujúca neplatnosť dohody

o zrážkach zo mzdy. Podľa žalobkyne tieto dôvody sú koncipované alternatívne pre prípad, ak by sa súd nestotožnil s niektorou z týchto argumentácií. Čo sa týkalo absolútnej neplatnosti zmluvy o úvere žalobkyňa poukázala na časť (2) zmluvy o úvere označenú ako žiadosť o poskytnutie úveru a žiadosť o vydanie vŠadeplatíkarty. Túto časť vyplnila žalobkyňa, čo je zrejme z poznámky v zátvorke (vyplní klient) a vyplnila ju v Martine dňa 23.11.2009. Táto časť zmluvy o úvere je návrhom na uzatvorenie zmluvy. V návrhu na uzatvorenie zmluvy o úvere sa uvádza, že žalobca žiada o úver v maximálnej výške 3 000,- € s dobou splácania úveru 70 mesiacov. Ďalej je v predmetnej časti (2) zmluvy o úvere uvedený spôsob čerpania úveru prevodom na účet, splácanie úveru prevodom z účtu a žiadosť o poistenie schopnosti splácať úver základný súbor poistenia. Čo sa týka časti (3) zmluvy o úvere, konkrétne bod (1) doplnil pôvodný veriteľ dňa 26.11.2009, kedy na predmetnú zmluvu o úvere pripojil aj svoj podpis. Táto časť zmluvy o úvere mala byť prijatím návrhu na uzatvorenie zmluvy o úvere, avšak z dôvodu zmien v obsahu oproti návrhu je časť (3) bod (1) zmluvy o úvere novým návrhom na uzatvorenie zmluvy o úvere. Je zrejme, že jednostranný úkon návrh zmluvy a jednostranný úkon prijatie návrhu nie sú zhodné. Keďže už k opätovnému prijatiu zmeneného návrhu zmluvy zo strany žalobcu nedošlo, nedošlo k uzatvoreniu zmluvy o úvere. Dohoda o zrážkach zo mzdy bola neoddeliteľne zakomponovaná do textu zmluvy o úvere, nebola osobitne dohodnutá a žalobkyňa nebola s jej obsahom oboznámená. Nebola jej poskytnutá žiadna informácia o dôsledkoch takejto dohody. Žalobkyňa nemala na výber a vopred pripravený formulár zmluvy o úvere musela podpísať v znení tak, ako bol pripravený, pokiaľ žalobkyňa chcela získať úver. Preto samotná dohoda o zrážkach zo mzdy neodzrkadľuje vôľu žalobkyne, s poukazom na absenciu tohto znaku je neplatným právnym úkonom. Zároveň predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy neobsahuje špecifikáciu pohľadávky tvoriacej zabezpečovaný nárok a teda žalobkyňa poukazuje aj na neurčitost' tohto právneho úkonu. Zároveň žalobkyňa má za to, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neprijateľná zmluvná podmienka, je rozporná s § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Žalobkyňa nemôže žiadnym spôsobom zabrániť vykonávaniu zrážok zo mzdy a to aj napriek tomu, že žiadny súd postihnutie jej majetku neschválil. Naliehavý právny záujem na strane žalobkyne je daný z dôvodov, že postavenie žalobcu je ako spotrebiteľa zakladá potrebu, aby mal ako slabšia zmluvná strana vyriešenú otázku (ne)platnosti právnych úkonov, čím sa odstráni stav právnej neistoty. Používanie dohody o zrážkach zo mzdy vytvára pre dodávateľa právny priestor na získanie plnenia, ktoré je v rozpore s ustanoveniami zákona a umožňuje dodávateľom obchádzať ex offo súdnu kontrolu neprijateľných zmluvných podmienok a dohodou o zrážkach zo mzdy je zabezpečovaný hlavný záväzkový vzťah, ktorý je absolútne neplatný a teda nemôže byť ani platný akcesorický právny vzťah v podobe dohody o zrážkach zo mzdy.

2. Podaním doručeným súdu 18.2.2020 (č. I. 20 spisu) sa žalovaný vyjadroval k žalobe žalobkyne, v ktorom vzniesol námietku nedostatku právomoci súdu tento spor prejednávať. Žalobkyňa nijako nezdôvodnila z akého právneho dôvodu podala návrh na Okresný súd Martin. Uvedené nenamietala počas konania pred rozhodcovským súdom, nakoľko rozhodcovský súd listom zo dňa 24.3.2014 vyzval žalovanú, v tomto konaní žalobkyňu, na podanie žalobnej odpovede. Táto výzvu neprevzala s tým, že zásielka sa vrátila ako nedoručená v odbernej lehote, . Zároveň poukázal na to, že namietka nedostatok procesnej podmienky a to nedostatok pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovaného, nakoľko má za to, že spolu s pôvodným veriteľom tvoria nerozlučné procesné spoločenstvo, nakoľko túto podmienku používa zmluva so všetkými spotrebiteľmi. Zároveň žalovaný namietol nedostatok procesnej podmienky - naliehavého právneho záujmu podľa ustanovenia § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku. Zároveň uviedol, že pôvodný veriteľ Poštová banka a.s. ešte listom zo dňa 7.9.2012 vyzvala zamestnávateľa žalobkyne na realizáciu zrážok zo mzdy. Je nepochopiteľné, že žalobkyňa preukazuje naliehavý právny záujem 8 rokov potom, ako bola vyzvaná pôvodným veriteľom na vykonávanie zrážok zo mzdy. Navyše žalovaný ani netrvá na uplatnení dohody o zrážkach zo mzdy a je pripravený žalobkyni celý dlh odpustiť v zmysle ustanovenia § 574 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalovaný považuje žalobu za neopodstatnenú, nakoľko žalobkyňa má možnosť sa so žalovaným dohodnúť na odpustení celého dlhu a teda nemôže mať naliehavý právny záujem na pokračovaní v konaní. Žalobkyňa disponuje právoplatným a vykonateľným rozhodnutím rozhodcovského súdu sp. zn. IA-C/0314/0987. Z tohto dôvodu žiada žalovaný, aby súd konanie zastavil. Alternatívne žiada, aby žalobu ako nedôvodnú a neopodstatnenú súd zamietol.

3. Podaním doručeným súdu dňa 2.3.2020 žalobkyňa predložila vyjadrenie k vyjadreniu žalovaného (č. I. 37 spisu) kde uviedla, že sa nestotožňuje s námietkou žalovaného, že nemá Okresný súd Martin právomoc prejednať spor, nakoľko táto námietka nebola zdôvodnená. Ďalej poukázala na to, že

rozhodcovský súd v predloženom rozhodcovskom rozsudku vo veci skúmania neprijateľnosti zmluvných podmienok medzi nimi, aj dohody o zrážkach zo mzdy, ako ani vo veci skúmania platnosti samotnej zmluvy o úvere právoplatne nerozhodol, preto neexistuje v danej veci prekážka rozhodnutej veci. Takisto pôvodný veriteľ Poštová banka a.s. už nemôže v spore vystupovať ako strana sporu z dôvodu, že tento subjekt už nie je účastníkom právneho úkonu - dohody o zrážkach zo mzdy, keďže novým veriteľom je práve žalovaný. Zároveň opätovne zdôraznil, že žalobkyni bola uložená povinnosť podať proti žalovanému žalobu vo veci samej s predmetom konania určením neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy priamo zo strany súdu.

4. Súd vo veci vykonal pojednávanie dňa 19.8.2020 v neprítomnosti strán sporu, ktorí už nenavrhl ďalšie dôkazy. Z tohto dôvodu súd na predmetnom pojednávaní vo veci rozhodol.

5. Súd si pripojil na základe návrhu žalobkyne spis č. k. 5Csp/119/2019, predmetom ktorého bol návrh žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia v súvislosti s dohodou o zrážkach zo mzdy, a jeho súčasťou sú aj listiny potrebné v rámci tohto konania a to Zmluva o úvere, dostupná pôžička (č. l. 8 pripojeného spisu), predloženie dohody o zrážkach zo mzdy platiteľovi mzdy (č. l. 9 spisu), ako aj aktuálny stav úveru k 30.11.2015 (č. l. 11 spisu), ako aj aktuálny stav pohľadávky (č. l. 13 spisu). Zároveň si súd vyžiadal od žalovaného v rámci konania aj Všeobecné obchodné podmienky, ktoré mali byť súčasťou zmluvy o úvere v čase jej uzatvorenia so žalobkyňou. Tieto mu zaslal žalovaný v podaní doručením súdu 7.7.2020 (č. l. 65 spisu).

6. Podľa § 5 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) námietku žalovaného uplatnenú najneskôr pri prvom procesnom úkone, ktorý mu patrí, súd skúma, či sa spor nemá prejednať a rozhodnúť v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 6 ods. 1 CSP ak súd na námietku žalovaného uplatnenú najneskôr pri prvom procesnom úkone zistí, že spor sa má prejednať a rozhodnúť v rozhodcovskom konaní, konanie zastaví.

Podľa § 7 ods. 1 CSP súd na námietku žalovaného neprihliadne a spor prejedná a rozhodne, ak strany vyhlásia, že na rozhodcovskej zmluve netrujú, alebo ak uznanie cudzieho rozhodcovského rozhodnutia bolo v Slovenskej republike odopreté, neprihliadnutie na námietku musí súd odôvodniť v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 7 ods. 2 CSP podľa ods. 1 súd postupuje aj vtedy, ak zistí, že spor nemôže byť predmetom rozhodcovského konania, alebo že sa rozhodcovský súd odmietol sporom zaoberať.

7. Žalovaný uplatnil v zmysle § 5 CSP pri svojom prvom procesnom úkone námietku týkajúcu sa nedostatku právomoci súdu vec prejednať a rozhodnúť. Túto námietku zdôvodnil tak, že nevie, z akého právneho dôvodu žalobkyňa podala návrh na Okresný súd Martin s tým, že v rámci rozhodcovského konania žalobkyňa bola vyzvaná na podanie žalobnej odpovede. Výzvu si však neprevzala, nebola zastihnutá pri pokuse o opakované doručenie a neprevzala si zásielku v odbernej lehote. Mal za to, že sa vo veci skúmania neprijateľných podmienok a platnosti zmluvy už právoplatne rozhodlo v rozhodcovskom konaní a preto má za, že súd nemôže vec prejednať, rozhodnúť znova, preto je nutné konanie pre prekážku rozhodnutej veci zastaviť.

8. Súd v rámci vykonávania dokazovania zistil, že bola medzi žalobkyňou a právny predchodcom žalovaného Poštovou bankou, a. s. uzavretá Zmluva o úvere dostupná pôžička č. zmluvy 2581536209 (č. l. 8 pripojeného spisu sp. zn. 5Csp/119/2019). V rámci tejto zmluvy o úvere dostupná pôžička v časti (3) bode (7) uvedené zmluvné strany sa dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad sa budú rozhodovať v súlade s rozhodcovskou doložkou, uvedenou vo Všeobecných obchodných podmienkach. Súčasťou tejto zmluvy o úvere dostupná pôžička (č. l. 8 líce spisu) boli aj Obchodné podmienky pre úver (ďalej len „OP“).

9. V čl. 11 bod 11.2. OP bolo uvedené, zmluvné strany sa dohodli, že akékoľvek spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere, budú riešené dohodou. V prípade nedosiahnutia dohody sa uplatní na riešenie sporu rozhodcovská doložka uvedená vo VOP, na základe ktorej dochádza k mimosúdnejmu riešeniu týchto sporov.

10. Žalobkyňa do konania doložila zmluvu o úvere spolu s obchodnými podmienkami. Súd si v rámci vykonávania dôkazov, vyžiadal od žalovaného, aby do konania doložil VOP, ktoré mali byť účinné v čase uzavretia zmluvy o úvere so žalobkyňou. Žalovaný podaním (č. l. 65-66) doložil listiny, pri ktorých

uviedol, že sú to súdom požadované Všeobecné obchodné podmienky. Po nahliadnutí do nich, súd konštatuje, že ide o OP, ktoré do konania doložila žalobkyňa spolu s zmluvou o úvere.

11. Súd sa oboznámil aj s rozhodcovským rozsudkom (č. I. 23 spisu) z obsahu ktorého vyplýva, že rozhodcovský súd vychádzal pri skúmaní jeho právomoci z bodu 10.2.2. VOP, podľa ktorého sa zmluvné strany zmluvy o úvere dohodli na rozhodcovskej doložke týkajúcej sa riešenia všetkých sporov, ktoré medzi nimi vzniknú z právnych vzťahov vzniknutých pri poskytovaní služieb, bankových produktov a/alebo vykonávaním bankových obchodov vrátane sporov o platnosť, výklad a zánik príslušnej zmluvy a to v nasledovnom znení:

a) pokiaľ bude v príslušnom spore žalobcom banka, predloží tento spor na prerokovanie a rozhodnutie rozhodcovskému súdu a to podľa jeho štatútu a rokovacieho poriadku, ktoré sú platné a účinné v čase začatia rozhodcovského konania,

b) pokiaľ bude v príslušnom spore žalobcom klient, je oprávnený predložiť tento spor na prerokovanie a rozhodnutie u rozhodcovského súdu a to podľa jeho štatútu a rokovacieho poriadku, ktoré sú platné a účinné v čase začatia rozhodcovského konania, alebo všeobecnému súdu.

12. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 OZ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetkými ustanoveniami upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzať tohto ustanovenia sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 3 OZ dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa „ďalej len neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne, alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2 OZ za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 3 OZ, ak dodávateľ nepreukáže opak zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 551 ods. 1 OZ uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia.

Podľa § 551 ods. 2 OZ proti platiteľovi mzdy nadobúda veriteľ právo na výplatu zrážok okamihom, keď sa platiteľovi dohoda predložila.

Podľa § 37 ods. 1 OZ právny úkon sa musí robiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne, inak je neplatný.

Podľa § 39 OZ neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje účelu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

13. Základnou podmienkou právomoci rozhodcovského súdu v spore konať a rozhodovať je platnosť rozhodcovskej zmluvy uzavretej medzi účastníkmi konania (§ 52 nasledujúceho Občianskeho zákonníka), že spory z daného právneho vzťahu bude prejednávať a rozhodovať rozhodcovský súd. Zmluva o úvere odkazovala na VOP, ktoré mali upravovať dohodu o rozhodcovskej doložke medzi zmluvnými stranami. Žalovaný však súdu nepredložil VOP, ktoré by takúto dohodu o rozhodcovskej doložke upravovali, a tým zakladali právomoc rozhodcovského súdu riešiť spory medzi zmluvnými stranami, t. j. medzi žalobkyňou a žalovaným, predložil len OP, ktoré považoval za VOP, avšak tieto takúto dohodu neobsahovali. Žalovaný teda nepreukázal, že rozhodcovský súd mal právomoc vo veci konať a rozhodnúť rozhodcovským rozsudkom, na ktorý sa žalovaný odvolával.

14. Ak by aj súd vychádzal z rozhodcovského rozsudku, kde bol odkaz na znenie VOP, upravujúcich dohodu o rozhodcovskej doložke (ods. 11 odôvodnenia rozsudku), zo zmluvy o úvere, a teda aj zo všeobecných obchodných podmienok, vyplýva, že boli vopred pripravené dodávateľom, teda žalovaným a spotrebiteľ, teda žalobkyňa, nemohla nejakým spôsobom ovplyvniť ich obsah. To platí pre rozhodcovskú doložku,

podľa ktorej spory zo zmluvy mali byť riešené tak, že pokiaľ bude v príslušnom spore žalobca banka, tak predloží tento spor na prerokovanie a rozhodnutie rozhodcovskému konaniu a pokiaľ bude v príslušnom spore žalobcom klient, ten môže predložiť spor na prerokovanie buď rozhodcovskému súdu alebo všeobecnému súdu. Podľa názoru súdu takto dojednaná rozhodcovská doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a preto je podľa súd neprijateľnou podmienkou, ktorá je podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná. Plnenie, ktoré jej bolo priznané na jej základe, teda rozhodcovský rozsudok, je nulitným právnym aktom, a preto podľa názoru súdu nie je dôvod na zastavenie predmetného konania. Rozhodcovská doložka je podľa názoru súdu neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ktorá je neplatná a taká, ani nebola spôsobilá založiť právomoc rozhodcovského súdu. Rozhodcovský rozsudok tak nemá žiadne právne účinky a prekážka rozsúdenej veci nie je daná. Rozhodcovský rozsudok ukladajúci povinnosť, niečo plniť podľa spotrebiteľskej zmluvy, môže predstavovať veci rozsúdenej pre občianske súdne konanie, v ktorom sa žalobca domáha určenia, v danom prípade neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy a rozhodnutia, že spotrebiteľská zmluva je neplatná len vtedy, ak ide o platnú rozhodcovskú doložku, lebo len platná rozhodcovská doložka zakladá oprávnenie rozhodcovského súdu prejednať a vec rozhodnúť medzi sporiacimi stranami. V praxi súd môže pristúpiť k riešeniu otázky platnosti rozhodcovskej doložky alebo zmluvy nielen v exekučnom konaní, ale aj v iných konaniach (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 3Cdo/1303/2015). Ak je rozhodcovská doložka (zmluva) absolútne neplatná, jej absolútna neplatnosť nastala bez ďalšieho ex lege, v dôsledku čoho sa na takúto doložku (zmluvu) hľadí tak, ako keby nebola nikdy uzatvorená. Na dôvod zakladajúci absolútnu neplatnosť (každého) právneho úkonu, musí súd pri tom vždy prihliadnuť a to aj bez návrhu (ex officio). Takáto rozhodcovská doložka je neprijateľná, neplatná zmluvná podmienka, nakoľko fakticky vyžaduje od spotrebiteľa, teda žalobkyne, aby sa podriadil výlučne rozhodcovskému konaniu. Na neprijateľnom charaktere tejto zmluvnej podmienky nič nemení ani to, že umožňuje alternatívnu voľbu medzi právomocou rozhodcovského a všeobecného súdu, ale táto voľba prislúcha síce žalobkyňi, ale žalovaný ako dodávateľ v rámci tejto rozhodcovskej doložky sa vlastne pokiaľ bude v príslušnom spore žalobcom, tak vždy predloží tento spor na rozhodcovské konanie. Potrebné je skonštatovať, že táto voľba právomoci je iba formálna a iluzórna a zodpovedá len záujmom dodávateľa (rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1ECdo/12/2014, 3Cdo/13/2013, 5Cdo/44/2013)

15. Z vyššie uvedených dôvodov súd mal za to, že je daná právomoc všeobecného súdu o predmetnej žalobe rozhodnúť.

16. Ďalšia námietka, ktorá bola vznesená zo strany žalovaného bol nedostatok pasívnej vecnej legitímácie s tým, že súd je toho názoru, že pôvodný veriteľ Poštová banka a.s. už nemôže v spore vystupovať ako strana sporu, nakoľko už nie je účastníkom právneho úkonu dohody o zrážkach zo mzdy, keďže novým veriteľom je práve žalovaný a to na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 4.12.2015 z pôvodného veriteľa Poštová banka a.s. na žalovaného. Jeho tvrdenie o nerozlučnom procesnom spoločenstve podľa názoru súdu neboli preukázané. Zmluvou o postúpení pohľadávky prechádzajú na nového veriteľa všetky práva a povinnosti spojené s prevádzanou pohľadávkou, t. z. novým veriteľom tejto pohľadávky so všetkými právami a povinnosťami z nej vyplývajúcimi sa stal žalovaný. To znamená, že je daná pasívna vecná legitímácia žalovaného v rámci tohto konania.

17. Podľa § 137 písm. c) CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení či tu právo je, alebo nie je, ak je na to naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

18. Žalovaný namietol aj tú skutočnosť, že žalobkyňa nemá naliehavý právny záujem na určení neplatnosti predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy, nakoľko pôvodný veriteľ Poštová banka a.s. ešte listom zo dňa 7.9.2012 mala vyzvať zamestnávateľa žalobkyne na realizáciu zrážok zo mzdy. Je preto nepochopiteľné, že žalobkyňa preukazuje naliehavý záujem osem rokov potom, ako bola vyzvaná pôvodným veriteľom na vykonávanie zrážok zo mzdy. K uvedenému predložil aj listinný dôkaz a to žiadosť o realizáciu dohody o zrážkach zo mzdy (č. I. 29 spisu). Súd v tomto smere poukazuje na listinný dôkaz, ktorý do konania doložila žalobkyňa v rámci rozhodovania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, nachádzajúci sa na č. I. 9 pripojeného spisu, z ktorého je zrejmé, že tvrdenia žalovaného nie sú pravdivé. Listom zo dňa 2.10.2019 už žalovaný ako právny nástupca Poštovej banky, a. s. predložil zamestnávateľovi žalobkyne spoločnosti MOP interier s.r.o. dohodu o zrážkach zo mzdy a výzvu na vykonávanie zrážok zo mzdy vo výške stanovenej nariadením vlády a práve z tohto dôvodu aj žalobkyňa

podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Podľa názoru súdu naliehavý právny záujem má súd preukázaný tým, že žalovaný reálne sa snažil vykonávať prostredníctvom zamestnávateľa žalobkyňu realizáciu zabezpečovacieho prostriedku, t. z., že došlo bez právneho dôvodu k zásahu do majetkovej sféry žalobkyne a zamestnávateľ žalobkyne musí rešpektovať uzatvorenú dohodu o zrážkach zo mzdy a žalovaný sa tak mohol na úkor žalobkyne bezdôvodne obohacovať. Navyše určením neplatnosti predmetnej dohody sa odvíjajú aj od posudzovania neprijateľnosti zmluvnej podmienky, za ktorú žalobkyňa túto dohodu považuje a v prípade týchto určení naliehavý právny záujem vyplýva priamo zo zákona, nakoľko týmto určením sa naplňujú ciele smernice zabrániť neustálemu používaniu neprijateľnej zmluvnej podmienky, teda v danom prípade je daný naliehavý právny záujem na určení, či predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy je resp. nie je neplatná.

19. Na základe vykonaného dokazovania súd právne uzatvára, že žalobkyňa uzavrela s právnym predchodcom žalovaného Poštovou bankou, a.s. zmluvu o úvere dostupná pôžička dňa 26.11.2009, ide o spotrebiteľskú zmluvu, na ktorú sa vzťahuje v tom čase platný zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 30.11.2009 (ďalej len „zákon č. 258/2001 Z. z.“) č. 258/2001 Z. z. .

20. Podľa § 4 ods. 1 zák. č. 258/2001 Z. z. zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná, pričom spotrebiteľ dostane jedno vyhotovenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere. V ustanovení § 4 ods. 2 zák. č. 258/2001 Z. z. sú stanovené, aké náležitosti musí obsahovať zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí.

Podľa § 4 ods. 3 zák. č. 258/2001 Z. z. pri nesplnení podmienok podľa ods. 2 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jeho základe za a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať, alebo za b) dodaný tovar alebo poskytnutá služba. Podľa § 4 ods. 4 zák. č. 258/2001 Z. z. od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok, alebo poplatky, ktoré nie sú vedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

21. Súd právne uzatvára, že predmetná zmluva o úvere uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným bola uzavretá v súlade s ustanoveniami zák. č. 258/2001 Z. z. a obsahovala podstatné náležitosti, bola v písomnej forme s tým, že žalobkyňa dostala jedno vyhotovenie predmetnej zmluvy. Zároveň bolo preukázané z výpisu (č. l. 11 pripojeného spisu), že predmetný úver bol poskytnutý žalobkyňi. To znamená, že ho začala aj čerpať. Súd posudzuje predmetnú zmluvu ako platnú. Zároveň súd poukazuje na to, že bol zachovaný postup, ktorý bol upravený v súvislosti s uzatvorením a prijatím návrhu na uzatvorenie zmluvy v zmysle čl. 1 OP ako prílohy 1 k predmetnej zmluve o úvere.

22. V časti (3) bod (5) predmetnej zmluvy o úvere dostupná pôžička bolo dohodnuté, že podpisom tejto zmluvy zmluvné strany uzatvárajú dohodu o zrážkach zo mzdy podľa § 551 Občianskeho zákonníka, ktorá je zabezpečením pohľadávky banky vzniknutej zo zmluvy o úvere v súlade s čl. 4 bod 4.8. OP pre úver.

Podľa čl. 4 bod 4.8. Obchodných podmienok ako prílohy č. 1 zmluvy o úvere klient a banka podpisom zároveň uzatvárajú dohodu o zrážkach zo mzdy podľa § 551 OZ v platnom znení a klient udeľuje súhlas banke na predloženie tejto dohody o zrážkach zo mzdy platiteľovi mzdy klienta za účelom zabezpečenia peňažných záväzkov klienta vyplývajúcich zo zmluvy o úvere. Táto dohoda a tento súhlas sa vzťahujú aj na budúceho platiteľa mzdy klienta, ako aj na iné príjmy klienta, z ktorých umožňujú všeobecné záväzné právne predpisy vykonávať zrážky. Ukončenie platnosti zmluvy o úvere nezaniká zabezpečenie klientových záväzkov voči banke vyplývajúcich zo zmluvy o úvere. Dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená podľa § 551 OZ, ktorou žalobkyňa súhlasila, aby je boli vykonávané zrážky zo mzdy a to vo výške, ktorá nebola uvedená v úverovej zmluve, ktorú mala uhrádzať na účet veriteľa, tvorí súčasť úverovej zmluvy. V zmysle dohody žalobkyňa teda súhlasila, aby sa uspokojenie pohľadávky veriteľa zabezpečilo vykonaním pravidelných mesačných zrážok prostredníctvom jej zamestnávateľa. Uzatvorením dohody o zrážkach zo mzdy ako neoddeliteľnej súčasť formulárovej zmluvy o poskytnutí úveru je spotrebiteľ nútený kedykoľvek počas platnosti zmluvného vzťahu strpieť vykonávanie zrážok zo mzdy na úhradu pohľadávky veriteľa vyčíslenej zamestnávateľovi bez súdnej kontroly nárokov veriteľa na základe neprijateľných klauzúl a bez možnosti spotrebiteľa zamedziť ich vykonávanie v rozsahu uplatnením z neprijateľných zmluvných podmienok. Podľa ustanovenia judikatúry systém ochrany spotrebiteľov zavedený SMERNICOU RADY 93/13/EHS o nekalých zmluvných podmienkach vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom podstavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k

pristúpeniu na podmienky pripravené vopred dodávateľom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah. Táto dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená podľa § 551 Občianskeho zákonníka je zmluvnou podmienkou spôsobujúcu hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a je v rozpore s ustanovením § 53 Občianskeho zákonníka, keďže spotrebiteľ je už v čase vzniku právneho úkonu nútený uzatvoriť dohodu o zrážkach zo mzdy. Výkon zrážok zo mzdy je pritom súkromným procesom, ktorý nepodlieha nijakej autorizácii a verifikácii primeranosti a spotrebiteľ môže byť vystavený neprimeranému konaniu zo strany dodávateľa. Dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorá bola uzavretá medzi žalobkyňou ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom tvoriaca súčasť zmluvy o úvere je nielen neprijateľnou zmluvnou podmienkou z dôvodu, že žalobkyňa bola nútená túto dohodu podpísať ako súčasť formulárovej zmluvy a tým sa dobrovoľne podrobiť vykonávaným zrážkam zo mzdy, bez možnosti zabránenia ich vykonávaniu za predpokladu, že sú uplatňované veriteľom v neprijateľných podmienok, ale je tiež neplatným právnym úkonom, nakoľko tento zabezpečovací inštitút umožňuje dodávateľovi siahnuť na majetkové práva spotrebiteľa aj za predpokladu, že si svoje nároky uplatňuje z neprijateľných klauzúl. Táto dohoda spôsobuje hrubú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa, ktorý je povinný takému konaniu dodávateľa sa podriaďiť bez predchádzajúcej súdnej kontroly prípadných neprijateľných zmluvných podmienok uplatňovaného nároku dodávateľa. Zároveň súd poukazuje na to, že zmluva o úvere, súčasťou ktorej bola predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy, boli uzavreté v rovnaký deň na jednom formuláre. Z uvedeného vyplynulo, že bez uzavretia sporenej dohody o zrážkach zo mzdy by nedošlo ani k uzavretiu zmluvy o úvere, ktorých zabezpečenie si takto žalovaný (jeho právny predchodca ako dodávateľ) vymienil. Uzavretie dohody o zrážkach zo mzdy bolo jednou z podmienok uzavretia zmluvy o úvere, čo má teda nepochybne vplyv na vôľu žalobkyne ako spotrebiteľa na jej uzavretí. Zároveň posudzuje samotnú dohodu o zrážkach zo mzdy ako neplatný právny úkon podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nakoľko právny úkon nie je určitý ani zrozumiteľný. Súd preto vo výroku rozsudku určil, že predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná.

23. O náhrade trov konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa úspechu vo veci. Žalobca mala plný úspech vo veci, preto mu súd priznal plnú náhradu trov konania vo vzťahu k žalovanému. O výške náhrady trov konania bude súd rozhodovať samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorému smeruje.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinnosť stanovená týmto rozsudkom nebude dobrovoľne splnená, možno podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.